

Proposition 2: Lag och ordning

I detta dokument återges de förslag inom *Proposition 2: Lag och ordning* som är av störst relevans för oss i Moderatkvinnorna. Moderatkvinnornas reformarbete har redan idag gjort stort avtryck både i regeringen och i Moderaternas politik och i denna proposition ser vi fortsatt att många av Moderatkvinnornas politikförslag står med.

Under rubriken **Att bevaka** står de av Moderatkvinnornas reformförslag som redan nu finns med i partistyrelsens propositioner. Även fast dessa i dagsläget står med är det viktigt att vi både i utskottsbehandling och i plenum är aktiva i att försvara förslagen och arbeta för att de ska röstas för. För förslagen under rubriken "att bevaka" står att-satsen i fetstil, följt av en kortare argumentationstext, följt av ett utdrag från Moderatkvinnornas stämmohandling eller reformskrift där ett längre underlag till förslaget finns.

Har du förslag på ytterligare reformer som vi bör argumentera för ska vara med i propositionerna till arbetsstämman? Hör då av dig på mail till Amanda Håkansson på amanda.hakansson@moderaterna.se

Att bevaka

Att-38, att en nationell kartläggning av kvinnors och flickors utsatthet och delaktighet i gängkriminella miljöer genomförs

Kort argumentation:

Idag finns det en uppenbar okunskap kring kvinnors roll i gängkriminella miljöer på grund av att mäns överrepresentation. Detta trots att det finns tydliga belägg som visar att kvinnor både utnyttjas och aktivt deltar i de gängkriminella miljöerna, om än i annan omfattning och på andra sätt än män. Att öka kunskapen både om deltagande och utsatthet är viktigt för att säkerställa att män och kvinnor behandlas lika av rättssystemet och att inga fall hamnar mellan stolarna.

Utdrag från Moderatkvinnornas reformprogram:

- Kvinnor upplever sig generellt mindre trygga i det offentliga rummet än vad män gör. Problemet grundar sig bland annat i ojämna maktrelationer där risken att utsättas för mäns våld är en faktor som påverkar kvinnors handlingsfrihet.
- Enligt Polismyndighetens rapport om könsfördelning i kriminella nätverk är endast fem procent av de aktiva medlemmarna kvinnor. Men när det gäller personer kopplade till dessa nätverk ökar andelen kvinnor till nitton procent. Enligt Regeringskansliet har kvinnor en roll i dessa nätverk som gör att polisen riskerar att inte identifiera dem. Problemet är förbisett och underlag tyder på att flickor och kvinnor kan vara mer involverade i gängkriminalitet än vad som tidigare har uppmärksammats. Det finns ett flertal olika exempel på vilket sätt flickor och kvinnor är involverade i den gängkriminella miljön. Några av de identifierade situationerna inkluderar: utsatthet för koppleri inom och mellan kriminella nätverk, utförande av våldsdåd på uppdrag av gängmedlemmar, undanhållande och/eller leverans av vapen, narkotika, pengar eller andra föremål, fysiskt och digitalt, infiltrering av organisationer, inklusive myndigheter, på uppdrag av gängkriminella nätverk genom exempelvis lojalitetsband, utpressning eller kärleksrelationer, repressiv kontroll gentemot släktmedlemmar och/eller rekrytering av nya medlemmar till gängkriminella nätverk eller andra systemhotande nätverk, såsom salafistiska nätverk med inslag av våldsbejakande extremism.

Att-39, att maxtiden för kontaktförbud förlängs för att ge våldsutsatta ett mer långsiktigt skydd

Kort argumentation:

Detta förslag är viktigt ur ett brottsofferperspektiv. Att förlänga maxtiden kan hjälpa den som blivit brottsutsatt att gå vidare från det den har blivit utsatt för. I dagsläget behöver den inte bara bli påmind om brottet på en årlig basis, om den vill ha kontaktförbudet förlängt, utan det

är också den brottsutsatta som behöver ta initiativ till att kontakta åklagare för att få frågan prövad på nytt innan en kontaktförbudet förnyas. Den brottsutsatta behöver alltså enligt dagens regler förhålla sig frekvent påmind om sin förövare.

Utdrag från Moderatkvinnornas reformprogram:

- Lagen om kontaktförbud har länge omdiskuterats. Många av de problem med lagen som funnits har redan åtgärdats, bland annat genom att kontaktförbud ska kombineras med elektronisk övervakning i form av fotboja och att det ska kunna gälla i en hel kommun.
- Ett av de problem som kvarstår är dock den relativt korta tiden: ett kontaktförbud ska gälla för viss tid och kan förlängas med högst ett år i taget, vilket kan medföra stress och lidande i onödan för den utsatta. Processen för att ansöka om kontaktförbud är utformad så att åklagaren beslutar om förbudet, och det åligger den utsatta att i god tid kontakta åklagaren och ansöka om att få det förlängt, så att åklagaren hinner pröva frågan igen, innan det tidigare förbudet löper ut. Det innebär att den utsatta ständigt måste vara medveten om kontaktförbudets slutdatum, ha god framförhållning och orka fortsätta driva processen år efter år.

Att-40, att kriminalisera psykiskt och ekonomiskt våld för att tidigt komma åt systematiskt våld och förhindra allvarligare våldsbrottslighet

Kort argumentation:

Moderatkvinnorna har i flera år drivit frågan om att ekonomiskt våld bör brottsrubriceras. I dag är inte ekonomiskt våld formellt ett brott; samhället saknar ett rättsligt verktyg för att motarbeta det. Så länge det inte är olagligt är risken större att det inte ses som våld, vare sig i rättsväsendet eller allmänhetens ögon. Genom att det blir ett eget brott är chansen större att den som utsätter en annan person för våld faktiskt kan dömas för sina brott.

Utdrag från Moderatkvinnornas stämmohandlingar 2023:

- Ekonomiskt våld är en form av kontroll. Det kan handla om att bli tvingad att lämna ifrån sig inloggningsuppgifter till bank-id, bli pressad att ta lån eller förbjuden att gå till jobbet och därmed förlora arbetsinkomst. Det kan göra att en person, ofta kvinnan, hamnar i en svår ekonomisk situation med långvariga skulder, som gör det ännu svårare att lämna relationen.
- Lagen om grov kvinnofridskränkning behöver ses över, så att det ekonomiska våldet innefattas i brottsrubriceringen. Det ekonomiska våldet ska identifieras och hanteras i samma utsträckning som annan misshandel och annat våld i polisens utredningar. Information om ekonomiskt våld och om hur man bemöter utsatta på ett bättre sätt

och utvecklar relevant stöd till dem bör spridas till rättsväsende, arbetsgivare och yrkesverksamma.

- Kvinnor som på grund av ekonomiskt våld har stora skulder och i alltför många fall hamnar hos Kronofogden riskerar att hamna i ett långvarigt utanförskap, då de bland annat inte har möjlighet att ordna bostad. Det offentliga, myndigheter och företag är många gånger tillmötesgående och vill hjälpa den som är utsatt, men de vet inte hur de ska göra för att till exempel få skulderna avskrivna, eftersom det inte finns något ramverk eller lagförslag att luta sig mot.

Att-41, att förkorta betänketiden vid skilsmässa och begränsa tiden för bodelning vid våld i nära relationer

Kort argumentation:

Regeringen har redan tillsatt en utredning om att förkorta betänketid vid skilsmässa och att begränsa tiden för bodelning vid våld i nära relationen. Det är ett viktigt steg på vägen för att begränsa ekonomiska våldsgärningar. För en gift person som är våldsutsatt av sin partner kan det idag vara mycket svårt att lämna snabbt då kapital finns låst i boendet. Våldsutövaren kan utnyttja reglerna kring bodelning för att dra ut på processen och tvinga den våldsutsatta att stanna kvar i förhållandet. Detsamma gäller för betänketiden för skilsmässa, som idag kan utnyttjas för att dra ut på processen.

Utdrag från Moderatkvinnornas stämmohandlingar 2023:

- Vi behöver ta ett nationellt grepp på hur den utsatta kvinnans skulder ska hanteras. Det är orimligt att en utsatt kvinna ska behöva lida under lång tid på grund av ekonomiskt våld. Skuldsaneringslagen, utmätningsreglerna, bodelningslagen och betänketiden för skilsmässa ska ingå i denna översyn. Det vore rimligt att skulderna överförs på gärningspersonen, om de har tagits utan den skuldsattas tillstånd. Det behöver också bli enklare att upptäcka eller kontrollera om någon tagit skulder i ens namn, och därför bör ett nationellt skuldregister utredas. För den som blivit utsatt av en partner är det också angeläget att skilsmässa och bodelning genomförs så snabbt som möjligt.

Att-42, att förutsättningarna för att införa en haverikommission vid varje fall av dödligt våld i nära relation eller vid dödligt hedersvåld utreds.

Kort argumentation:

I genomsnitt dödas mer än 13 kvinnor årligen av en man som är eller har varit deras partner, eller av en familjemedlem. Många av de dödade kvinnorna har vid tidigare tillfällen haft kontakt med sjukvård, socialtjänst, polis och rättsväsende. Av olika anledningar har insatserna dock varit otillräckliga, bland annat till följd av bristande samordning eller

passivitet. Detta är en stark grund för att möjligheterna att hantera dödligt våld i nära relation eller hedersvåld behöver höjas ordentligt. Polisen måste få möjlighet att arbeta med samtliga fall på en nivå som tillåter oss att se på vilket sätt samhällets insatser har brustit - för att kunna göra verklighet av polisens nollvision mot dödligt våld i nära relation.

Utdrag ur Moderatkvinnornas stämmohandlingar 2025:

- Hemmet är den farligaste platsen för kvinnor. Sedan år 2000 har fler än 370 kvinnor i Sverige dödats av en man de har eller tidigare har haft en relation med. Vissa av dessa fall har en hedersrelaterad bakgrund, och utöver det tillkommer fler fall där flickor och kvinnor har dödats av andra män i sin närhet. De är förlorade mammor, systrar och döttrar, alla med mål, utmaningar och framtidsdrömmar.
- Polisen har själva rapporterat att det finns en internkultur som gör att fall av våld i nära relation kan prioriteras bort då det sker många andra våldsbrott. Våldet mot kvinnor har alltså hamnat i skuggan till följd av en eskalering av andra allvarliga brottsmål. Trots att det läggs fram nya handlingsprogram, såsom 99-punktsprogrammet mot partnervåld år 2021, går utvecklingen långsamt.
- När det gäller hedersrelaterat våld är situationen ofta än mer komplex. Det finns i dessa fall ofta kollektiva och kulturella faktorer som påverkar offrets utsatthet och strukturerna runt henne inför brottet. Det är tydligt att det finns brister i dagens system för hanteringen av dessa typer av allvarliga brott, och det krävs att samhället tar reda på var ansvaret har fallit mellan stolarna.
- Därför bör en särskild haverikommission inrättas då en kvinna har dödats i en nära relation eller till följd av heder. En sådan åtgärd skulle tydliggöra var samhällets åtgärder har brustit, för att kunna göra om och göra rätt – och nästa gång rädda ett liv och stoppa att fler kvinnor dödas av män i sin omgivning.

Att- 43, att fortsätta arbetet mot hedersrelaterade handlingar som kontrollerande beteende, oskuldskontroller, oskuldsingrepp och oskuldsintyg

Kort argumentation:

Att fortsätta arbetet mot hedersrelaterade handlingar som kontrollerande beteende, oskuldskontroller, oskuldsingrepp och oskuldsintyg är avgörande för att värna varje individs rätt till kroppslig integritet, frihet och självbestämmande. Dessa handlingar är uttryck för allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och jämställdhet, och de bidrar till att befästa förtryckande normer som begränsar framför allt flickors och kvinnors livsmöjligheter.

Utdrag från Moderatkvinnornas stämmohandlingar 2023:

- Traditionen att inom vissa kulturer kontrollera kvinnors sexualitet genom skrämseltaktik och förlegade normer om att kvinnor ska vara oskulder vid giftermål ska varken spridas eller uppmuntras av svensk vård och svenska läkare. Oskuldskontroller

och i förlängningen oskuldsoperationer ska bemötas med vetenskap, fakta och kunskap. Att genomföra en oskuldskontroll eller oskuldsoperation bidrar endast till fortsatt hedersförtryck och upprätthållande av en kultur som kollektivt förtrycker kvinnor.

- En oskuldskontroll, där en kultur kollektivt tvingar ofta unga kvinnor att låta andra kontrollera deras kroppar, bör betraktas som övergrepp och ett uttryck för en extrem hederskultur. Många kvinnor i Sverige lever i en hederskontext där de begränsas i fråga om vilka de får umgås med och vem de får prata med samt underställs mannens makt, vilket starkt begränsar deras liv och frihet. Intima ingrepp i kvinnors kroppar som stöder ett sådant förtryck ska både förbjudas och bestraffas.
- Vårdpersonal som erbjuder oskuldskontroller eller oskuldsoperationer ska kunna fråntas sin licens och bör kunna dömas till stränga straff. Även den som beställer kontrollen eller operationen ska kunna dömas, för att stävja utbredningen av hedersrelaterat våld och förtryck.